

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ХАБАРШЫСЫ

Экономикалық сериясы

1997 жылдан бастап шығады

ВЕСТНИК ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА

Экономическая серия

Издается с 1997 года

ISSN 2710-3552

№ 1 (2023)

Павлодар

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайгыров университета

Экономическая серия
выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания
№ KZ93VPY00029686

выдано
Министерством информации и коммуникаций
Республики Казахстан

Тематическая направленность
публикация материалов в области экономики, управления,
финансов, бухгалтерского учета и аудита

Подписной индекс – 76133

<https://doi.org/10.48081/RRLE8971>

Бас редакторы – главный редактор

Нургалиева А. А.

к.э.н., ассоц. профессор

Заместитель главного редактора
Ответственный секретарь

Гребнев Л. С., *д.э.н., профессор*
Шеримова Н. М., магистр

Редакция алкасы – Редакционная коллегия

Шмарловская Г. А.,	<i>д.э.н., профессор (Беларусь);</i>
Кунязов Е. К.,	<i>доктор PhD, доцент;</i>
Алмаз Толымбек,	<i>доктор PhD, профессор (США);</i>
Мукина Г. С.,	<i>доктор PhD, доцент;</i>
Алтайбаева Ж. К.,	<i>к.э.н., доцент;</i>
Мусина А. Ж.,	<i>к.э.н., доцент;</i>
Титков А. А.,	<i>к.э.н., доцент;</i>
Омарова А. Р.	<i>(технический редактор).</i>

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели
Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов
При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

© Торайгыров университет

*Z. A. Demessinov

Shakarim University, Republic of Kazakhstan, Semey

e-mail: ai_sar72@mail.ru

THE CONCEPT OF CONSULTING AND LAW FIRMS IN A MARKET ECONOMY

The ability of enterprises to change quickly in a rapidly developing market is one of the main conditions for successful business development. In order to maintain their viability, enterprises are forced to constantly evolve, rebuild, and introduce new technologies, which requires considerable effort, knowledge and skills, which nowadays are the main source of competitive advantage. The complication of economic processes at the present stage of modernization of Kazakhstan caused the need to transfer knowledge, experience and methods of managerial work in a commodity form to an independent sphere of economic relations, which in turn contributed to the formation of national and international markets for consulting services.

The service sector is a rapidly developing sector of the modern economy. The developing market required first the creation and then the expansion of professional services. The most significant changes in the services market are associated with the transformation of demand for consulting services, the need for which is becoming more and more conscious. In the practice of many countries, consulting services are an important factor in the effective functioning and development of business entities in market conditions.

Currently, the demand for services for the development of integrated management systems, the introduction of new financial technologies, business valuation, marketing research has increased. At the same time, the client is interested in a comprehensive solution to the problems of organizing and doing business, in the effective implementation of projects.

Keywords: consulting, services, manager, model, expert consulting, process consulting.

Introduction

The subject of the activity of consulting firms is consulting services, and the subject of the activity of law firms is legal services.

It should be noted that there is a close logical relationship between the activities of consulting and law firms both in theory and in practice. This is due to the fact that the activities of consulting firms are considered as a process with the widest degree of coverage of enterprise problems, and legal services can be included in the range of consulting services.

Consulting services are services for consulting managers of enterprises of firms, companies on solving problems in the field of their production and economic activities [1].

Materials and methods

The following methods were used to write the article:

- analysis, based on the mental decomposition of the subject into the parts that make it up;
- synthesis combines the conclusions obtained during the previous research method into a single whole.

Results and discussion

The core of consulting services are advice and recommendations from professional consultants – managers of the company that is the customer of consulting services. This fact indicates that professional consultants, as such, do not perform work for the managers of the company-consumer of consulting services, but give professional advice and recommendations. In general, the activity model of a consulting firm is presented in Figure 1 [2].

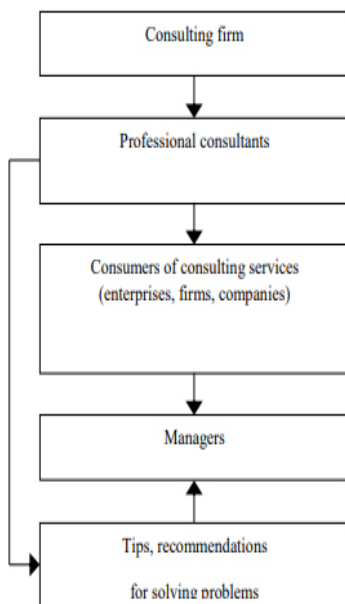

Figure 1 – Conceptual model of a consulting firm's activity

Depending on the form and methodology of providing advice and recommendations, there are three types of consulting activities:

- expert consulting services;
- process consulting services;
- training (educational) consulting services.

Expert consulting focuses on the development of professional recommendations by consultants, based on [3]:

- diagnostics of the object (production and economic activity in general, separate areas of production and economic activity);
- the use of information about the production and economic activities of the company-the customer of consulting services.

The main feature of expert consulting is that consultants work independently. The degree of participation in the consulting activities of the managers of the client company of consulting services consists only in providing the necessary, reliable and comprehensive information.

In the system of implementation of consulting projects based on expert consulting, under certain circumstances, a consulting firm may invite external

expert consultants on a contractual basis. In general, the expert consulting model is presented in Figure 3 [4, 5].

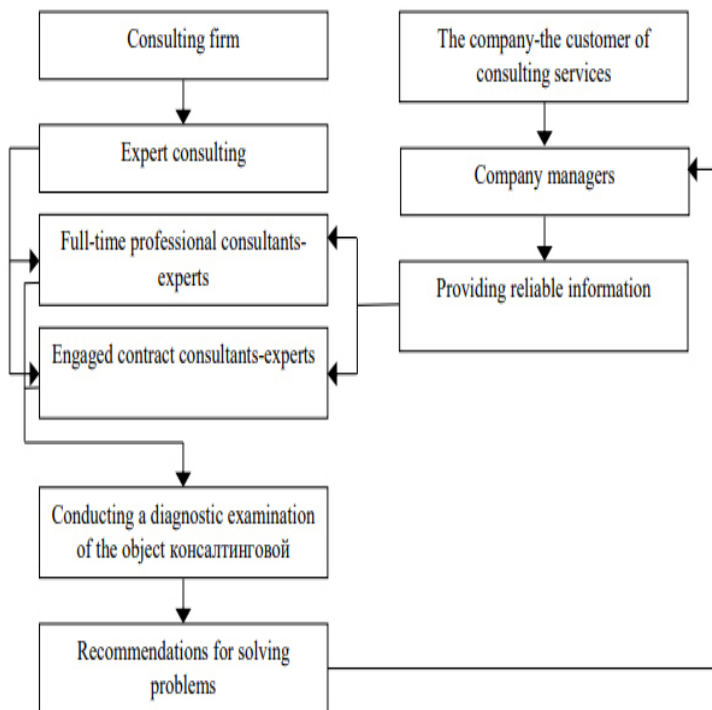

Figure 3 – Expert consulting model

Process consulting is based on the joint work of professional consultants and managers of the customer's company-consulting services. At the same time, joint councils are being developed. In this aspect, consulting activities are advisory in nature [6].

With process consulting as such, expert diagnostics does not occur. Managers of the consulting services customer company, professional consultants jointly investigate and analyze aspects of production and economic activities, identify potential problems of the company's activities, cause-and-effect factors of problems [7].

In process consulting, there is always a cumulative effect [8, 9]:

- managers of the client company of consulting services receive advice from consultants;

- consultants receive counter advice from managers of the consulting services client company;
- the generated tips are focused on solving the current and strategic problems of the company's production and economic activities.

Training consulting, as well as expert and process consulting, is aimed at solving the problems of the production and economic activities of the customer company of consulting services.

In the process of training consulting, working groups are formed to which the training process is directed.

In the system of training consulting, training is structured in two aspects: theoretical aspects; practical aspects [10].

Conclusions

The study of the economic essence of the activities of consulting and law firms as an important element of the regional infrastructure for supporting small businesses shows that consulting and legal services play an important role in solving the problems of production and economic activities of consulting services customers. The improvement of production and economic activities is implemented in a wide range of directions, while both the internal and external intellectual potential of the market economy is involved.

REFERENCES

- 1 Consulting. Consulting activities and services. [Electronic resource]. – <https://ru.wikipedia.org/wiki/Consulting>
- 2 Expert consulting. [Electronic resource]. – <http://www.fs-audit.ru/postroenie-struktury-biznesa/ekspertnyy-konsalting/>.
- 3 Process consulting, process counseling and psychologization. [Electronic resource]. – https://inlib.biz/stat-uspeshnyim_724/protsessnyiy-konsalting-protsessnoe-40702.html.
- 4 Training consulting. [Electronic resource]. – http://krasnova.su/ed_consulting.
- 5 Management consulting. [Electronic resource]. – https://ru.wikipedia.org/wiki/Management_consulting.
- 6 Marketing consulting. [Electronic resource]. – <https://posteffect.ru/poleznye-stati/marketingovyy-konsalting/>.
- 7 Grazionova L. I. Fundamentals of HR consulting. [Electronic resource]. – http://www.e-biblio.ru/book/bib/06_management/osn_HR_kons/hb_ochnaya.pdf.
- 8 IT consulting. [Electronic resource]. – <https://ru.wikipedia.org/wiki/ИТ-консалтинг>.
- 9 Environmental consulting. [Electronic resource]. – https://ru.wikipedia.org/wiki/Ecological_consulting.

10 Corporate consulting. [Electronic resource]. – https://spravochnik.ru/menedzhment/konsaltingovye_uslugi/korporativnyy_konsalting/

Material received on 24.02.23

*3. А. Демесинов

Шакарим унивеситеті, Қазақстан Республикасы, Семей қ.

Материал баспаға 24.02.23 түсті.

НАРЫҚТЫҚ ЭКОНОМИКАДАҒЫ КОНСАЛТИНГТІК ЖӘНЕ ЗАҢ ФИРМАЛАРЫНЫҢ ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ

Кәсіпорындардың қарқынды дамып келе жатқан нарық жағдайында тез өзгеру қабілеті бизнестің табысты дамуының басты шарттарының бірі болып табылады. Өміршеңдігін сақтау үшін кәсіпорындар үнемі дамып, қайта құрылып, жаңа технологияларды енгізуге мәжбүр, бұл қазіргі уақытта бәсекелестік артықшылықтың негізгі көзі болып табылатын үлкен күш-жігерді, білім мен дағдыларды қажет етеді. Қазақстанды жаңғыртудың қазіргі кезеңіндегі экономикалық процестердің күрделенуі білім, тәжірибе және басқару еңбегінің әдістерін экономикалық қатынастардың дербес саласына тауарлық нысанда беру қажеттілігін тудызды, бұл өз кезегінде консалтингтік қызметтердің ұлттық және халықаралық нарықтарының қалыптасуына ықпал етті.

Қызмет көрсету саласы-Қазіргі экономиканың қарқынды дамып келе жатқан секторы. Дамушы нарық алдымен кәсіби қызмет көрсету саласын құруды, содан кейін кеңейтуді талап етті. Қызметтер нарығындағы ең маңызды өзгерістер консалтингтік қызметтерге сұраныстың өзгеруіне байланысты, олардың қажеттілігі барған сайын саналы бола бастайды. Көптеген елдердің тәжірибесінде консалтингтік қызметтер нарықтық қатынастар жағдайында шаруашылық жүргізуші субъектілердің тиімді жұмыс істеуі мен дамуының маңызды факторы болып табылады.

Қазіргі уақытта интеграцияланған басқару жүйелерін әзірлеу, жаңа қаржылық технологияларды енгізу, бизнесті бағалау, маркетингтік зерттеулер бойынша қызметтерге сұраныс артты. Бұл ретте клиент бизнесті ұйымдастыру және жүргізу мәселелерін кешенді шешуге, жобаларды тиімді іске асыруға мүдделі.

Кілтті сөздер: консалтинг, қызметтер, менеджер, модель, сараптамалық консалтинг, процестік консалтинг

*З. А. Демесинов

Университет Шакарима, Республика Казахстан, Семей.

Материал поступил в редакцию 24.02.23.

КОНЦЕПЦИЯ КОНСАЛТИНГОВЫХ И ЮРИДИЧЕСКИХ ФИРМ В РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКЕ

Способность предприятий быстро меняться в обстановке стремительно развивающегося рынка – одно из главных условий успешного развития бизнеса. Для сохранения своей жизнеспособности предприятия вынуждены постоянно эволюционировать, перестраиваться, внедрять новые технологии, что требует немалых усилий, знаний и умений, которые в наше время являются основным источником конкурентного преимущества. Усложнение экономических процессов на современном этапе модернизации Казахстана вызвало необходимость передачи в товарной форме знаний, опыта и методов управленческого труда в самостоятельную сферу экономических отношений, что в свою очередь способствовало образованию национальных и международных рынков консалтинговых услуг.

Сфера услуг является быстро развивающимся сектором современной экономики. Развивающийся рынок потребовал сначала создания, а потом и расширения сферы профессиональных услуг. Наиболее существенные изменения на рынке услуг связаны с трансформацией спроса на консалтинговые услуги, потребность в которых становится все более осознаваемой. В практике многих стран консалтинговые услуги представляют собой важный фактор эффективного функционирования и развития субъектов хозяйствования в условиях рыночных отношений.

В настоящее время увеличился спрос на услуги по разработке интегрированных систем управления, внедрению новых финансовых технологий, оценке бизнеса, маркетинговые исследования. При этом клиент заинтересован в комплексном решении проблем организации и ведения бизнеса, в эффективной реализации проектов.

Ключевые слова: консалтинг, услуги, менеджер, модель, экспертный консалтинг, процессный консалтинг

Теруге 24.02.2023 ж. жіберілді. Басуға 31.03.2023 ж. қол қойылды.

Электронды баспа

2,11 Mb RAM

Шартты баспа табағы 7,5

Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.

Компьютерде беттеген А. К. Мыржикова

Корректор: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас

Тапсырыс № 4038

Сдано в набор 24.02.2023 г. Подписано в печать 31.03.2023 г.

Электронное издание

2,11 Mb RAM

Усл.п.л. 7,5. Тираж 300 экз. Цена договорная.

Компьютерная верстка А.К. Мыржикова

Корректор: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас

Заказ № 4038

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

8 (7182) 67-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

www.vestnik.tou.edu.kz